

Kovan perunaruttopaineen vuosi hyödynnettiin Petlalla

Riina Lukkala

Muutamien kuivien kesien jälkeen kulumut kasvukausi toi karulla tavalla esiin sen, miten tuhoisa tauti perunarutto on. Tautitutkimuksen kannalta epidemia osui juuri parahiksi Perunantutkimuslaitoksen kolmivuotisten ruttohankkeiden viimeiseen kesään.

Kasvukauden 2023 olosuhteet olivat hyvin suotuisat perunarutolle (*Phytophthora infestans*). Heinä-elokuun kosteus antoi mitä parhaimmat mahdollisuudet ruton kehittymiselle. Samaan aikaan kasvinsuojeluaineiden käyttö oli monin paikoin haastavaa ja mahdotonta-kin sateiden, kovien tuulten ja märkien

peltojen takia. Katkokset ruttosuojaan aiheuttivat pahimmillaan voimakasta tautisaastuntaa.

Köyliössä Räpin koetilalla toimiva Perunantutkimuslaitos toteutti tänä vuonna useita ruttokokeita tilaustutkimuksena ja Suspo- ja Ecosol-hankkeissa Makeran ja SusCrop - ERA-NE-Tin rahoittamana. Mukana oli sekä kasvinsuojeluaine-, lajike- että erilaisia integroidun torjunnan (IPM) kokeita. Tutkimuksen näkökulmasta kausi olikin varsin antoisa.

Kokeista kerättiin kasvukaudella runsaasti havaintoaineistoa ja sitä työstetään tulevana talvena eteenpäin tutkimustuloksiksi peruna-alan käyt-

Gala-lajikkeen käsittelemätön ja käsitelty ruutu vierekkäin 14.7.23 ennen taudin alkamista (vas.) ja muutama viikko myöhemmin 9.8.23 (oik.).

töön. Mukularuton osalta koetoiminta jatkuu vielä loppusyksyn ajan. Ruton ollessa myös varastotauti ainutlaatuinen koeaineisto hyödynnetään myös tällä osa-alueella.

Kokeissa testattiin useita erilaisia kasvinsuojeluohjelmia ja alustavasti näyttää siltä, että niiden tehoissa on iso-akin eroja. Rutontorjuntakokeissa oli mukana kolme kestävyydeltään erilaista lajiketta. Käsittelemättömissä ruuduissa alttiissa Gala-ruokaperunassa sekä melko alttiissa Mungo-tärkkelysperunassa

ensimmäiset ruttolaukut havaittiin heinäkuun 17. päivä ja kestävästi pidetyssä Kuras-tärkkelysperunassa viikkoa myöhemmin. Epidemia alkoi näin ollen noin kuukautta aikaisemmin kuin edellisinä vuosina.

Kuraksen parempi kestävyys näkyi siten, että tautioireet pysyivät melko vähäisinä pidempään ja varsinainen romahdus tapahtui myöhemmin, kun taas alttiimmista lajikkeista selviä jälkeä parissa kolmessa viikossa ensioireista. Lopulta rut-

Kuras-lajikkeen käsittelemätön ja käsitelty ruutu vierekkäin 17.8.23 (vas.) ja 11.9.23 (oik.). Ensimmäiset oireet käsittelemättömässä havaittiin 25.7.23

to ilmestyi ilman torjuntaa olleisiin ruutuihin lajikkeella kuin lajikkeella. Isossa monen kymmenen lajikkeen taudinkesävyyskokeessa jotkut harvat lajikkeet kuitenkin tuleentuiivat luontaisesti hyvin pitkälle, ja rutto pääsi ainoastaan viimeistelemään kasvustoja.

Kirjoittaja työskentelee tutkijana Perunantutkimuslaitoksella.